

Рецензенти:

Л. М. Касьяненко, доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри фінансового права
Національного університету ДПС України;

В. О. Рядінська, доктор юридичних наук, старший науковий
співробітник, завідувач науково-дослідної лабораторії
Державного науково-дослідного інституту МВС України

Рекомендовано до друку

Вченою радою юридичного факультету

*Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 9 від 21 травня 2018 року)*

Лещенко Р. М.

Л54 Фінансово-правове регулювання офшорних механізмів: моно-
графія. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 316 с.
ISBN 978-966-667-715-3

Монографію присвячено комплексному дослідженню правових основ офшорних механізмів. Здійснено класифікацію офшорних юрисдикцій, досліджено дефініцію та історію їх виникнення. Детально проаналізовано поняття, функціонування, організаційно-правові форми і статус офшорних компаній. Запропоновано шляхи вдосконалення фінансово-правового регулювання офшорних механізмів в Україні й окреслено тенденції та перспективи їх міжнародно-правового регулювання.

Книга стане в нагоді широкому загалу читачів, які цікавляться питаннями офшорних механізмів.

УДК 336.227.2/.5:34](02)

Відтворення всієї книги чи якої-небудь її частини
будь-якими засобами або в якій-небудь формі, у тому числі в Інтернеті,
без письмового дозволу видавництва забороняється

ISBN 978-966-667-715-3

© Лещенко Р. М., 2018
© Юрінком Інтер, 2018

Зміст

Передмова	5
Перелік умовних скорочень	6
Розділ 1. Теоретичні основи офшорних механізмів	7
1.1. Поняття офшорів	7
1.2. Історія виникнення офшорів	17
1.3. Класифікація офшорів	25
1.4. Поняття офшорних компаній	34
Розділ 2. Фінансово-правовий статус офшорних компаній	38
2.1. Поняття та елементи фінансово-правового статусу офшорних компаній	38
2.2. Ознаки офшорних компаній	57
Розділ 3. Мета створення офшорних компаній	62
3.1. Податкове планування	62
3.2. Мінімізація оподаткування та ухилення від оподаткування	74
3.3. Виведення капіталу	81
Розділ 4. Механізми використання офшорних компаній	95
4.1. Механізми з імпортом та експортом	95
4.2. Механізми з давальницькою сировиною	109
4.3. Механізми з роялті	114
4.4. Механізми з кредитуванням	120
4.5. Механізми з лізингом	128
4.6. Механізми з виведенням дивідендів	132
4.7. Механізми з володінням та управлінням корпоративними правами	138
4.8. Механізми зі страхуванням	143
4.9. Механізми з банківськими рахунками	147
4.10. Механізми з інвестуванням	152
4.11. Механізми з холдинговим структуруванням	159
4.12. Механізми з трастовими фондами	166
4.13. Механізми захисту права власності	173
4.14. Механізми агентської (посередницької) діяльності	179
4.15. Механізми з транспортною інфраструктурою	185
4.16. Механізми з цінними паперами	190

4.17. Механізми з нерухомістю	196
4.18. Механізми з конвертацією готівкових коштів	210
4.19. Механізми з відшкодуванням ПДВ	215
4.20. Механізми з наданням послуг/виконанням робіт	223
Розділ 5. Наслідки використання офшорних механізмів в Україні	228
5.1. Ключові офшорні юрисдикції для українських компаній та їх вплив на економіку України	228
5.2. Шляхи вдосконалення фінансово-правового регулювання офшорних механізмів в Україні	256
Розділ 6. Світові тенденції діяльності офшорів	278
6.1. Політика іноземних країн та міжнародних організацій щодо діяльності офшорів	278
6.2. Шляхи удосконалення міжнародно-правового регулювання діяльності офшорів та перспективи їх подальшого функціонування	294
Список використаних джерел	300
Додаток	314

ПЕРЕДМОВА

Ухвалення 2 грудня 2010 року Податкового кодексу України ознаменувало новий етап розвитку науки фінансового права і породило значний науковий інтерес до питань оподаткування. Такий інтерес зумовлений як активним проведенням податкової реформи, так і складністю й практичною значущістю для економіки країни якісного податкового законодавства та успішного розв'язання проблем в його змісті. До того ж нині бракує комплексних досліджень фінансово-правового регулювання офшорних механізмів в Україні у контексті чинного Податкового кодексу України, міжнародного законодавства та нового праворозуміння розглядуваного явища країнами «Великої двадцятки».

У низці існуючих робіт як наукового, так і практичного характеру висвітлено лише окремі аспекти правового регулювання офшорних механізмів. Водночас необхідно вивчати й удосконалювати систему офшорних механізмів із урахуванням національних інтересів та міжнародно-правових вимог. Помилки в застосуванні норм права, багато спірних питань, пов'язаних із оподаткуванням, свідчать про складність і казуїстичність законодавства, що регулює офшорні механізми. Незбалансоване правове регулювання офшорних інститутів спричиняє колосальне виведення капіталів з України, ухилення від сплати податків, що, в свою чергу, призводить до значних втрат доходів бюджетів та інших негативних наслідків для розвитку української економіки.

Формування чіткої правової позиції України щодо фінансово-правового регулювання офшорних механізмів має позитивно позначитися не тільки на вливанні іноземних інвестицій, а й на бюджетних надходженнях. Удосконалення фінансового законодавства та забезпечення послідовності проведення в нашій країні податкової реформи повинно сприяти створенню якісної основи фінансово-правового регулювання офшорних механізмів.

Наукове та практичне дослідження теми офшорних механізмів розпочато автором 2010 року. Результатом дослідження